

Класифікація екологічних та соціальних ризиків для позичальників у сільському господарстві

Метою цієї Класифікації екологічних та соціальних ризиків є надання допомоги ПАТ «БАНК ВОСТОК» в оцінці екологічних та соціальних ризиків проєктів, які перебувають на розгляді, з метою їх правильного маркування щодо віднесення до однієї з категорій екологічних та соціальних ризиків.

На основі найкращих міжнародних практик та відповідної методології, яка враховує екологічні та соціальні фактори, в тому числі галузеві екологічні та соціальні ризики, Фонд визначив наступні категорії ризиків:

- Високий ризик³⁶,
- Значний ризик,
- Помірний ризик,
- Низький ризик

Категорія присвоюється на основі єдиного індикатора ризику, який у більшості випадків застосовується для найвищої категорії ризику. Наприклад, якщо спрацьовує будь-який з критеріїв, перелічених у категорії "Високий ризик", це, як правило, призведе до маркування в цій категорії. **Будь-які зміни у маркуванні повинні бути повністю обґрунтовані.**

Таблиця 1: Визначення класу екологічного та соціального ризику. Вплив та критерії

Клас ризику	Опис	Наслідки
Високий	Проєкти, які демонструють різноманітні значні негативні екологічні та соціальні наслідки та ризики, які є незворотними, безпрецедентними та поширюються за межі території проєкту. Успішна реалізація таких проєктів вимагає розробки комплексного набору спеціальних планів і системи управління екологічним і соціальним впливом, а також залучення висококваліфікованого персоналу.	Довгострокові, часто незворотні (наприклад, втрата первинного природного середовища проживання фауни), виходять за межі проєктної території.
Значний	Проєкти, в яких існують окремі значні негативні екологічні та соціальні впливи та ризики, хоча і виникають на обмеженій території, все ж є вищими, ніж у категорії помірною ризику, але не настільки великими, як у категорії високого ризику".	Тимчасові та частково відновлювані наслідки
Помірний	Проєкти, в яких негативний вплив на навколишнє середовище та соціальну сферу є помірним і, як правило, управляються стандартними рішеннями та передовими технологіями.	Тимчасові та оборотні

³⁶ У рамках проєкту "Зміцнення Фонду часткового гарантування кредитів для малих фермерських господарств в Україні", підтриманого Міжнародним банком реконструкції та розвитку, не може бути схвалена або підтримана будь-яка діяльність, що становить високий екологічний та соціальний ризик.

Клас ризику	Опис	Наслідки
Низький	Проекти з незначними або дуже незначними негативними екологічними та соціальними наслідками та ризиками. Для таких проектів не потрібні спеціальні плани управління. Можуть існувати потенційні транскордонні впливи. Наслідки носять тимчасовий і оборотний характер. Вплив на навколишнє середовище та людей дуже мінімальний або відсутній.	Відсутність або мінімальний негативний вплив на навколишнє середовище та людей

Категоризація екологічних та соціальних ризиків дозволяє ФУ відстежувати та оцінювати свій вплив на екологічні та соціальні ризики, згруповані на відповідному рівні портфеля. За погодженням з Фондом, ПАТ «БАНК ВОСТОК» може встановлювати внутрішні порогові значення для загального ризику портфеля за категоріями екологічних та соціальних ризиків або за галузями промисловості чи типами операцій за категоріями екологічних та соціальних ризиків. Це дозволяє ПАТ «БАНК ВОСТОК» краще управляти та відстежувати зміни у профілі ризиків власного портфеля та пов'язані з ними екологічні та соціальні впливи.

Нижче наведено ілюстративний перелік проектів у категоріях високого, значного, помірною та низького ризиків. ПАТ «БАНК ВОСТОК» може використовувати цей перелік з метою категоризації проектів позичальників у рамках проекту Фонду та/або адаптувати чи узгодити з Фондом ³⁷власну категоризацію за зразком наведеним вище. Цей перелік покликаний допомогти ПАТ «БАНК ВОСТОК» об'єктивно оцінити екологічні та соціальні ризики сільськогосподарської господарської діяльності клієнтів і надалі класифікувати їх належним чином.

Фонд не фінансуватиме субпроекти з високим ступенем ризику.

³⁷ Погодження означає, що ФУУ подає власну класифікацію до Фонду на розгляд і не отримує від Фонду заперечень щодо її використання. Класифікація повинна дозволяти визначати ризик з однаковою деталізацією та оцінювати обсяг і масштаб ризику.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК СУБПРОЄКТІВ З ВИСОКИМ СТУПЕНЕМ РИЗИКУ

- (1) Об'єкти з перероблення та утилізації відходів, призначені для спалювання, хімічної обробки або утилізації шкідливих, токсичних або небезпечних відходів.
- (2) Великі греблі та інші водосховища, призначені для стримування або постійного зберігання води.
- (3) Будівництво повітряних ліній електропередач напругою 220 кВ і більше та довжиною понад 15 км.
- (4) Електростанції та об'єкти відновлюваної енергетики встановленою потужністю понад 50 МВт
- (5) Заводи з вичинки шкур та дублення шкіри потужністю переробки понад 12 тонн готової продукції на добу.
- (6) Масштабне основне сільське або лісове господарство, що передбачає інтенсифікацію, зміну землекористування або перепрофілювання пріоритетних об'єктів біорізноманіття та/або критично важливих ареалів.
- (7) Інтенсивні птахо- або свиноферми з більш ніж 40 000 місць для птиці; 2 000 місць для вирощування молодняку свиней (понад 30 кг); або 750 місць для свиноматок.
- (8) Сільськогосподарські проекти, які реалізуються або плануються до реалізації на вразливих територіях або можуть мати значний вплив на такі території. До таких вразливих територій належать національні парки та інші природоохоронні території, визначені національним або міжнародним законодавством, а також інші вразливі території міжнародного, національного або регіонального значення, такі як водно-болотні угіддя, ліси з високою цінністю біорізноманіття, території, що мають археологічне або культурне значення, а також території, які мають важливе значення для корінних народів або інших вразливих груп населення. У зоні діяльності існують високі ризики для життя, наприклад, пожежі від вибухів, у тому числі вибухонебезпечних залишків війни.
- (9) У зоні діяльності існують високі ризики для життя і здоров'я, наприклад, пожежі через вибухи, в тому числі вибухонебезпечні залишки війни.
- (10) Вплив на культурну спадщину (наприклад, релігійні або археологічні об'єкти)
- (11) Морська риболовля
- (12) Полювання, вилов тварин та надання супутніх послуг.
- (13) Розведення хутрових звірів
- (14) Ризики дитячої праці
- (15) Ризик застосування примусової праці
- (16) Заподіяння значного (незворотного) впливу на навколишнє середовище, що може вплинути на третіх осіб (наприклад, місцеву громаду, сусідів)

ІЛЮСТРАТИВНИЙ ПЕРЕЛІК СУБПРОЄКТІВ ЗІ ЗНАЧНИМ СТУПЕНЕМ РИЗИКУ

- (1) Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря
- (2) Великі площі під обробкою (понад 450 га)
- (3) Значний ризик пожеж та вибухів (наприклад, у фармацевтичній та хімічній промисловості), а також внаслідок вибухонебезпечних залишків війни (ВЗВ), нерозірваних боєприпасів (НРБ) або наземних мін
- (4) Значний ризик забруднення земель
- (5) Велика кількість вразливого населення (понад 20% мігрантів або малозабезпечених працівників та дрібних власників, понад 50% жінок)
- (6) Великий будівельний майданчик (понад 500 будівельників працюють одночасно)
- (7) Ділянка в природному (незміненому) середовищі
- (8) Проект знаходиться поруч із природоохоронними територіями/ареалами або має потенційний вплив на природоохоронні території/ареали
- (9) Різні помірні ризики для мешканців / Збільшення руху важких транспортних засобів
- (10) Підвищений ризик епідемічних захворювань

- (11) Наявність озброєного охоронця (також потенційно належить до категорії високого ризику)
- (12) Потенційний вплив на культурну спадщину (наприклад, проєкт поблизу)
- (13) Вирощування рису
- (14) Вирощування овочів і баштанних культур, коренеплодів і бульб
- (15) Розведення свиней
- (16) Вирощування цукрової тростини
- (17) Кролики та інші хутрові звірі з цінним хутром
- (18) Вирощування прісноводної риби (аквакультура)
- (19) Вирощування тропічних і субтропічних фруктів
- (20) Вирощування олійних культур
- (21) Теплиці >100^m2
- (22) Оброблення насіння для розмноження.

Ілюстративний перелік субпроєктів із помірним ступенем ризику

- (1) Розведення молочної великої рогатої худоби
- (2) Переробка молока, у тому числі переробка молока та сиру на сімейних молочних фермах, які утримують не більше п'яти корів та не більше десяти овець і кіз
- (3) Вирощування винограду
- (4) Вирощування ягід, горіхів, інших плодових дерев та кущів
- (5) Вирощування цитрусових культур
- (6) Вирощування культур для виробництва напоїв
- (7) Вирощування пряних, ароматичних та лікарських культур
- (8) Вирощування інших багаторічних культур
- (9) Вирощування зерняткових і кісточкових фруктів
- (10) Вирощування іншої великої рогатої худоби та копитних
- (11) Вирощування овець і кіз
- (12) Розведення свійської птиці
- (13) Розведення страусів
- (14) Розведення безхребетних
- (15) Змішане сільське господарство, включаючи розмноження рослин
- (16) Вирощування зернових (крім рису), бобових та олійних культур
- (17) Бджільництво
- (18) Вирощування прядивних культур
- (19) Вирощування інших однорічних та дворічних культур (окрім тепличних)
- (20) Збір дикорослих недеревних продуктів
- (21) Післязбиральна обробка врожаю

Ілюстративний перелік субпроєктів з низьким ступенем ризику

- (1) Садівництво для створення зеленого покриву та скорочення викидів CO₂ в населених пунктах з видимим ефектом. Вирощування органічних трав для відновлення місцевих ґрунтів з видимим ефектом
- (2) Відсутність ризиків або впливів на навколишнє середовище, робочу силу та громади/мешканців з видимим ефектом
- (3) Рослинництво на оброблюваній площі менше 1 га (за винятком тепличних господарств)
- (4) Птахівництво на невеликих фермах без перевищення викидів
- (5) Вирощування сільськогосподарських культур на площі до 2 га з використанням органічних методів та без забруднення ґрунту і водних ресурсів (за винятком теплиць)
- (6) Вирощування медоносних культур на невеликих площах зі збереженням біорізноманіття

- (7) Вирощування екологічно чистої органічної продукції на невеликих сімейних фермах, де застосовуються біологічні методи захисту рослин і не використовуються хімічні добрива
- (8) Дрібні фермерські господарства, де сільськогосподарська продукція вирощується для власних потреб і лише її надлишки продаються на місцевих ринках. Вирощування багаторічних культур, таких як горіхи, фісташки та фініки, на невеликих ділянках з використанням екологічних методів вирощування

ПАТ «БАНК ВОСТОК» може використовувати інші загальнодоступні ресурси з класифікації екологічних та соціальних ризиків, такі як Перелік категорій екологічних та соціальних ризиків ЄБРР³⁸.

³⁸ Перелік категорій екологічних та соціальних ризиків ЄБРР - <https://www.ebrd.com/downloads/about/sustainability/ebd-risk-english.pdf>